

Meerjarenbeleidsplan 2022-2025

Inleiding

Openbare bibliotheken hebben de afgelopen jaren hun kracht, gedrevenheid en ondernemerschap laten zien. We zijn trots dat bibliotheken tijdens de coronapandemie door de overheid zijn aangemerkt als essentiële voorziening. Het belang van de bibliotheek wordt gezien en erkend door de samenleving en de politiek, dankzij de inzet en toewijding van alle medewerkers en vrijwilligers in de sector.

De uitdaging die voor ons ligt is groot. De sector heeft het afgelopen decennium in de volle breedte te maken gehad met forse bezuinigingen. Vestigingen moesten sluiten, het beroep op vrijwilligers werd groter en de slagkracht op lokaal en provinciaal niveau nam af. Met de invoering van de Wsob in 2015, het Bibliotheekconvenant in 2020 en de uitwerking daarvan in de netwerkagenda hebben bibliotheken gezamenlijk met partners en overheden bouwstenen neergelegd voor het herstel van de sector. Een route die heeft geleid tot de ambitie in het coalitieakkoord:

"Een toekomstgerichte bibliotheekvoorziening in iedere gemeente."

De komende jaren zijn essentieel om de openbare bibliotheken te behouden, te versterken en toekomstbestendig te maken. Hier ligt een opgave voor de Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB) die we graag gezamenlijk met de leden aangaan.

De maatschappelijke opgaves centraal

Bibliotheken hebben zich gecommitteerd aan drie maatschappelijke opgaves: (1) leesbevordering, (2) digitale inclusie en (3) een leven lang ontwikkelen. De activiteiten van de VOB leiden ertoe dat bibliotheken zich gesterkt voelen om deze opgaves gericht en effectief aan te pakken. Met de juiste mensen, de expertise en de middelen en met een sterke positie in de maatschappij.

Overheden, onderwijspartners, maatschappelijke organisaties en bedrijven zien de bibliotheek als onmisbare partner bij het stimuleren van geletterdheid, het meedoen in de (informatie)samenleving en bij een leven lang ontwikkelen. Zichtbaarheid die resoneert in de samenleving met als doel dat 8 miljoen gebruikers gebruik maken van de openbare bibliotheek; als lid, ontmoetingsplek, voor het vinden van hulp en ondersteuning of digitaal.

Openbare bibliotheken zijn aantrekkelijk als werkgever. Een werkplek waar je op uiteenlopende manieren een bijdrage kunt leveren aan maatschappelijke opgaves in het hart van de lokale samenleving. Bibliotheekorganisaties vinden en inspireren elkaar met succesvolle voorbeelden, bij dilemma's of vraagstukken en om expertise te delen. Lokaal, provinciaal en landelijk vindt er kruisbestuiving in de sector plaats, vraaggericht en met concrete resultaten als doel. De Provinciale Ondersteuningsinstellingen vervullen hierin een sleutelrol. Stelseluitdagingen zijn of worden aangepakt in netwerkverband.

De VOB werkt actief samen met de andere brancheorganisaties, ziet erop toe dat dienstverlening aansluit op de behoefte van bibliotheken en maakt de diversiteit in de branche tot een gezamenlijke kracht.

Leeswijzer

In dit meerjarenbeleidsplan wordt uiteengezet op welke wijze de Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB) zich de komende jaren gaat inzetten om openbare bibliotheken en provinciale ondersteuningsinstellingen te behouden en versterken. Met het meerjarenbeleidsplan bepalen we de richting, maken we keuzes en komen we tot prioriteiten. Concreet laten we zien welke activiteiten we ondernemen, hoe we dit willen organiseren en wat hier de komende jaren voor nodig is. Het meerjarenbeleidsplan is in een aantal werksessies en schriftelijke rondes opgesteld door de bestuursleden van de VOB. Leden hebben tijdens bijeenkomsten en schriftelijk inbreng geleverd.

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Leeswijzer	3
Inhoudsopgave	4
Openbare bibliotheken verenigd	5
Werkgeverszaken	7
Belangenbehartiging	9
Kennisdeling & brancheontwikkeling	11
Marketing	12
Netwerkopgaves	13
Relevante ontwikkelingen in de branche	14
De vereniging	15
Het bureau	16

Openbare bibliotheken verenigd

Onze missie

De VOB behartigt de belangen van haar leden, de openbare bibliotheken in Nederland. Daarnaast neemt de vereniging medeverantwoordelijkheid voor het functioneren van het netwerk van bibliotheekvoorzieningen.

De VOB is een brancheorganisatie die slagvaardig, flexibel en vraaggestuurd optreedt als belangenbehartiger, contractpartij, dienstverlener, ontmoetingsplaats en werkgeversorganisatie. Versterking van de maatschappelijke rol van de leden staat centraal zodat er voor een ieder een toegankelijke openbare bibliotheekvoorziening is die bijdraagt aan de persoonlijke ontwikkeling en verbetering van de maatschappelijke kansen van het algemene publiek.

Onze visie

In 2025 worden openbare bibliotheken gezien én betrokken als onmisbare partner bij de aanpak van de maatschappelijke opgaves uit de netwerkagenda. In iedere gemeente is een toekomstgerichte bibliotheekvoorziening gerealiseerd. Het belang van bibliotheken wordt uitgedragen door 8 miljoen verbonden gebruikers die de maatschappelijk-educatieve bibliotheek benutten en waarderen.

Bibliotheekorganisaties zijn aantrekkelijke werkgevers, met een toekomstgerichte cao en een gezamenlijk opleidingsaanbod. Binnen een ecosysteem van uitwisseling, inspiratie en ontwikkeling worden kennis en ervaringen proactief en effectief gedeeld.

Wettelijke taken openbare bibliotheken

Een openbare bibliotheekvoorziening heeft een publieke taak die zij voor het algemene publiek vervult op basis van de waarden onafhankelijkheid, betrouwbaarheid, toegankelijkheid, pluriformiteit en authenticiteit. Een voor een ieder toegankelijke openbare bibliotheekvoorziening omvat in ieder geval de volgende functies, die bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling en verbetering van de maatschappelijke kansen van het algemene publiek:

1. Ter beschikking stellen van kennis en informatie;
2. Bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
3. Bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
4. Organiseren van ontmoeting en debat;
5. Laten kennis maken met kunst en cultuur.

Maatschappelijke ontwikkelingen

Bibliotheken opereren in een maatschappij die continue verandert. Tijdens de coronacrisis wisten bibliotheken met succes in te spelen op behoeftes uit de maatschappij. Polariserende, diversiteit en inclusie, kansenongelijkheid, duurzaamheid en mediawijsheid zijn voorbeelden van maatschappelijke thema's die raken aan de wettelijke taken van de bibliotheken, waardoor zij in hierin een natuurlijke rol vervullen. In het bibliotheekconvenant en de bijbehorende netwerkagenda zijn de drie belangrijkste maatschappelijke opgaves, (1) leesbevordering, (2) digitale inclusie en (3) een leven lang ontwikkelen, en de rol van bibliotheken hierin nader uitgewerkt.

Kerntaken brancheorganisatie VOB

De activiteiten van de VOB zijn erop gericht om bibliotheken te ondersteunen bij het uitvoeren van de wettelijke taak en invulling te geven aan de maatschappelijke opgaves. Dit vertaalt zich naar de kerntaken die in dit meerjarenbeleidsplan zijn gedefinieerd. De volgende uitgangspunten staan hierbij centraal:

- De VOB houdt zich bezig met belangenbehartiging, werkgeverszaken, het stimuleren van informatie- en kennisdeling en marketing¹.
- De VOB heeft zich gecommitteerd aan de maatschappelijke opgaven uit het bibliotheekconvenant en de uitwerking daarvan in de netwerkagenda.
- Om effectief en efficiënt te opereren maken we scherpe keuzes in de activiteiten die door de VOB worden ondernomen en hoe we dit organiseren.

Waardetoevoeging VOB

Makro: *strategisch* > belangenbehartiging, politieke lobby. In gesprek met partners die voor de branche bindende besluiten nemen.

Meso: *collectief* > alles wat je samen doet, omdat het alleen lastiger of niet te organiseren is. Zoals arbeidsvoorwaarden, innovatie, keurmerk. Je staat met externe vertegenwoordigers op gelijke voet.

Micro: *individueel* > dienstverlening, ontmoeting en ledenvoordeel. Zoals individuele ledendeelname, advisering, mantelcontracten.

Een sterk netwerk

De VOB opereert in een complex netwerk, waarbij samenwerking een randvoorwaarde is om tot resultaten te komen. Naast de netwerkpartners Koninklijke Bibliotheek (KB) en Stichting Samenwerkende POI's Nederland (SPN) versterken we onze relaties met verschillende overheden en maatschappelijke organisaties. We identificeren kansen met als uitgangspunt dat landelijke samenwerking ten goede komt aan samenwerking op lokaal en provinciaal niveau. Waar mogelijk streeft de VOB naar concretisering van samenwerkingen, bijvoorbeeld in de vorm van een intentieverklaring of convenant.

Openbare Bibliotheken in de toekomst

Gezamenlijk met de KB en SPN realiseren we de ambitie voor een toekomstgerichte bibliotheekvoorziening in iedere gemeente. Concreet betekent dit dat iedere Nederlander toegang heeft tot een volwaardige bibliotheekvoorziening op gemiddeld 1,7 km afstand. Deze bibliotheekvoorziening is in staat om adequaat invulling te geven aan de maatschappelijke opgaves uit het bibliotheekconvenant.

---

¹ Marketing zit verweven in de andere kerntaken, maar gezien het belang van de positionering van de bibliotheek hebben deze expliciet benoemd en uitgewerkt als aparte kerntaak.

Werkgeverszaken

Bibliotheekwerk is mensenwerk. De ambities van de sector worden gerealiseerd door de medewerkers en de vrijwilligers in bibliotheekorganisaties. Werkgeverszaken zijn daarom een kerntaak van de VOB. Als brancheorganisatie versterken en ondersteunen we de bibliotheken in hun rol als werkgever.

We onderscheiden binnen werkgeverschap drie domeinen:

- Meerjarig arbeidsvoorwaardenperspectief;
- Gezamenlijke arbeidsmarktcommunicatie;
- HRD-agenda.

Meerjarig arbeidsvoorwaardenperspectief

Bibliotheken willen een aantrekkelijke werkgever zijn. We ontwikkelen een gezamenlijke visie over wat er nu en in de toekomst nodig is om dit doel te bereiken. Gezamenlijk met de leden ontwikkelen een 'Ambitiekader meerjarig arbeidsvoorwaardenperspectief', wat tevens dient als mandaat voor de onderhandelingsdelegatie van de VOB. In toekomstige cao-onderhandelingen is dit noodzakelijk om constructieve gesprekken met de sociale partners te voeren. Dit perspectief actualiseren we voorafgaand aan cao-trajecten.

Hiermee verstevigen we het mandaat voor de onderhandelingen en versterken de positie van de onderhandelingsdelegatie. Dat leidt tot resultaten in de onderhandelingen met de sociale partners die beter aansluiten bij de ontwikkelingen in de sector.

Toekomstbestendige cao

- De VOB draagt met sociale partners zorg voor de totstandkoming van nieuwe cao's. In 2022 lopen de onderhandelingen voor de cao vanaf 1 januari 2023.
- We streven naar heldere collectieve arbeidsvoorwaarden. We slaan een moderniseringsslag om te komen tot heldere, prettig leesbare teksten, met inachtneming van het noodzakelijke juridische jargon.
- De VOB ziet het als haar opdracht om leden die moeten werken met verschillende cao's te ondersteunen met gerichte oplossingen. We streven niet naar gecombineerde cao's, maar naar meer synergie tussen de cao's.
- We dragen zorg voor de opvolging van de aanbevelingen uit de cao-evaluatie en geven daarmee invulling aan een inhoudelijk en procesmatig kwaliteitsproces.

Functiewaarderingssysteem

- De VOB ondersteunt leden bij de implementatie van het nieuwe functiewaarderingssysteem (fuwa) en stimuleert kennisdeling.

Helpdesk

- De VOB is het aanspreekpunt voor werkgeversvragen, zoals de interpretatie van arbeidsvoorwaarden en juridische vragen.

Gezamenlijke arbeidsmarktcommunicatie

De bibliotheekbranche is over vier jaar een aantrekkelijke werkgever, wat mede blijkt uit de aanwas van nieuw talent uit de publieke en private sector. De noodzaak om de bibliotheek als 'aantrekkelijke werkgever' te positioneren is evident. De komende 10 jaar gaat een kwart van de medewerkers in de bibliotheekbranche met pensioen. De arbeidsmarkt is momenteel krappere dan ooit. Arbeidsmarktcommunicatie gaat hand in hand met de brede versterking van de positie van de maatschappelijke-educatie bibliotheek:

- De VOB initieert een landelijke campagne om het werken in de bibliotheekbranche te promoten. Hierin dragen we bij aan de lokale opgave om vacatures adequaat te vullen. De bibliotheek biedt een afwisselende werkplek in een maatschappelijke relevante omgeving. De VOB werkt hierbij nauw samen met Stichting Bibliotheekwerk (SBW).

HRD-agenda

Als aantrekkelijke werkgever investeren onze leden in gemotiveerde, gekwalificeerde en duurzaam inzetbare werknemers en vrijwilligers, die actief bijdragen aan hun eigen ontwikkeling en die van de organisatie. Met gezamenlijke inspanningen stimuleren we nieuw vakmanschap, werkplezier en innovatie. De VOB neemt het voortouw om de volgende ambities uit de netwerkagenda te realiseren:

- De inzetbaarheid van personeel te vergroten en doorstroom ook op brancheniveau te stimuleren;
- Nieuw personeel, dat een afspiegeling vormt van de samenleving en beschikt over de juiste kwalificaties en competenties, te vinden en te behouden;
- De vervanging van de huidige en verwachte uitstroom van personeel in goede banen te leiden.
- De inzet en ontwikkeling van vrijwilligers op te nemen in HR-beleid om hier als branche gezamenlijk mee aan de slag te gaan.

Met de HRD-agenda is afgelopen jaar een belangrijke stap gezet naar een gezamenlijk opleidingsaanbod. Onze ambitie is het realiseren van een vakopleiding, zowel op MBO- als op HBO-niveau. In 2022 wordt de uitvoering van de HRD-agenda geconcretiseerd met als doel om in 2025 een volwaardig opleidingsaanbod te realiseren.

De leden van de VOB zijn en blijven verantwoordelijk voor de opleiding van hun medewerkers. In VOB-verband realiseren we een gezamenlijk kader voor het opleidingsaanbod en arbeidsmarktcommunicatie, waardoor helder wordt wie waar welke rol en verantwoordelijk heeft. Voor de succesvolle uitvoering van de HRD-agenda is het wenselijk een 'kenniscentrum HRD' te organiseren waar gezamenlijke kennis wordt gebundeld en HR-experts elkaar vinden voor visieontwikkeling en doorontwikkeling van het opleidingsaanbod. We concretiseren de regierol van de VOB en de inspanning die we van (netwerk)partners vragen.

Mijlpalen Werkgeverszaken

Medio '22	De VOB biedt ondersteuning bij de implementatie fuwa zodat alle bibliotheken dit eind 2022 goed geïmplementeerd hebben.
Najaar '22	Ambitiekader meerjarig arbeidsvoorwaardenperspectief' geformuleerd.
Eind '22	We streven naar nieuwe, vereenvoudigde arbeidsvoorwaarden met oog voor de wensen van gecombineerde. Daarnaast is de ambitie om de leesbaarheid te vergroten.
Eind '22	Contouren vakopleiding in kaart.
Medio '23	Aanpak arbeidsmarktcommunicatie gereed; met daarin de 5 à 10 belangrijkste ontwikkelingen en mogelijke acties in kaart gebracht.
Eind '23	Strategische HRD-visie besproken, gedeeld en vastgesteld met leden met vrijwilligers en aantrekkelijk werkgeverschap als integrale onderdelen.
Eind '24	Structureel overleg met vertegenwoordigers brancheverenigingen aanpalende sectoren.

Belangenbehartiging

Openbare bibliotheken zijn tijdens de coronapandemie aangemerkt als essentiële voorziening. Het kabinet Rutte IV heeft de ambitie neergezet voor een toekomstbestendige bibliotheek(voorziening) in iedere gemeente. Dit is het resultaat van de gezamenlijke belangenbehartiging van openbare bibliotheken en POI's in VOB-verband. Belangenbehartiging is een kerntaak voor de VOB, waarbij de primaire focus ligt op de landelijke politiek, overheid en samenwerkingspartners in het onderwijs, sociaal- en cultuurdomein.

Belangenbehartiging is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van het bestuur en het VOB-bureau. De VOB draagt gezamenlijk met de netwerkpartners de verantwoordelijkheid voor het functioneren van het netwerk van bibliotheekvoorzieningen. De individuele belangen van de leden komen bij de VOB samen tot het gezamenlijke bibliotheekbelang. De VOB zet zich in om de maatschappelijke opgaves te agenderen en de bibliotheken hierbij als partner te positioneren. In de lobby delen we successen en verhalen uit de branche, zijn we een partner in beleidsontwikkeling en vragen we aandacht voor de uitvoerbaarheid van beleid. Landelijke, provinciale en lokale lobby versterken elkaar om de maatschappelijke meerwaarde van de bibliotheek zichtbaar te maken. Samenwerking met de netwerkpartners is een randvoorwaarde voor succes.

De belangen van de branche

De VOB zorgt ervoor dat de bibliotheek landelijk wordt gezien en betrokken als onmisbare partner bij de maatschappelijke opgaves uit het bibliotheekconvenant. We initiëren en versterken de samenwerking met ministeries, de politiek, IPO, de VNG en brancheorganisaties zoals de VO- en PO raad, Sociaal Werk Nederland en Cultuurconnectie. In lokale en provinciale belangenbehartiging biedt de VOB waar door leden gewenst of nodig ondersteuning.

De belangenbehartiging heeft als doel om de bibliotheeksector voor de toekomst te bestendigen, door wetgeving, adequate financiële middelen en betrokkenheid bij beleidsontwikkeling en -uitvoering. Hiermee realiseren we robuuste bibliotheken die in staat zijn hun wettelijke functies uit te voeren en die lokaal te werken aan maatschappelijke opgaves.

Belangenbehartiging vertalen we als 'lobby': een continue stroom van aandacht voor de diversiteit en meerwaarde van openbare bibliotheken en door hen nadrukkelijk te positioneren als partner van overheden, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven. Het verhaal van de maatschappelijke-educatieve bibliotheek als onmisbare schakel in het realiseren van een geletterde samenleving, het stimuleren van participatie in de informatiesamenleving en als motor van persoonlijke ontwikkeling. De gemeente voorziet en is verantwoordelijk voor het behoud en versterken van de robuuste bibliotheekvoorziening.

Doelstelling	Inwoners van iedere gemeente kunnen rekenen op een robuuste bibliotheek. De bibliotheek is een onmisbare partner bij de drie maatschappelijke opgaven uit het bibliotheekconvenant.
Actie	De VOB werkt vanaf 2022 met een meerjarige en doelmatige lobbyagenda, waarbij er ieder jaar één thema centraal staat.
Resultaat	De bibliotheek wordt gezien en benoemd in beleidsagenda's die raken aan de drie maatschappelijke opgaven uit het bibliotheekconvenant. Bibliotheekorganisaties kunnen rekenen op structurele financiering, waarbij de lokale en landelijke overheid hun verantwoordelijkheid nemen.

Netwerklobby

De VOB opereert in een netwerk van landelijke, provinciale en lokale organisaties. De landelijke belangenbehartiging is bij uitstek het terrein waarin de VOB, gezamenlijk met de netwerkpartners, opereert. De lokale en provinciale lobby is het domein van de leden waarbij de VOB, indien gewenst door leden en/of van meerwaarde, een ondersteunende en faciliterende rol heeft. Het is het zaak dat er bij het maken en naleven van landelijke afspraken oog is voor de lokale borging hiervan.

De VOB heeft de ambitie om toe te werken naar een netwerklobby waarin we ieders rol specificeren en netwerkpartners elkaar vanuit hun expertises versterken. Deze ambitie sluit aan bij de actie om te werken met jaarlijks lobbythema, doordat we vanuit dit thema ook de netwerklobby beter vorm kunnen geven.

Mijlpalen Belangenbehartiging

Eind '22	Ontwikkeling meerjarige en doelmatige lobbyagenda.
Eind '22	Uitgangspunten voor de netwerklobby geconcretiseerd
In '22-25	Realiseren en bestendigen strategische samenwerkingen met landelijke brancheorganisaties in sociaal domein, onderwijs & cultuur
Medio '23	IJKpunt voor de ambitie voor 2025 – een toekomstgerichte bibliotheekvoorziening in iedere gemeenten
Eind '23	Afronding Bibliotheekconvenant 2020-2023

Kennisdeling & brancheontwikkeling

De branchevereniging is dé plek waar de kennis uit de sector samenkomt. Een kerntaak van de VOB is het stimuleren van kennisdeling, het ontsluiten van relevante informatie en het verbinden van expertise, zodat leden hiermee hun organisatie verder kunnen brengen. De bereidheid in het netwerk om kennis en informatie te delen is groot. Het doel van kennis- en informatie-uitwisseling is het versterken van de slagkracht van openbare bibliotheken en het bibliotheeknetwerk.

De VOB streeft naar een gestructureerde aanpak waarin kennisdeling effectief bijdraagt aan de ontwikkeling van de branche. We maken inzichtelijk waar, hoe welke kennis samenkomt en welke werkvormen passend zijn voor effectievere ontsluiting van informatie. We benutten de kennis over informatiemanagement die aanwezig is in de sector en betrekken expertise en kennis van buiten de branche. Een concreet voorbeeld is de initiatieven en ontwikkelingen in de branche rondom duurzaamheid.

Vakkennis delen met je (vak)kennissen

De VOB heeft de ambitie om bestaande systemen waar kennis te vinden is onder de loep te nemen, met als doel de bruikbaarheid en vindbaarheid te vergroten. De VOB streeft ernaar om tot landelijke afspraken te komen over de formats, de wijze waarop informatie wordt aangeboden en eenduidige zoektermen. Hierbij maken we de verschillende niveaus van kennisdeling explicieter waaronder: strategisch, netwerkgericht, lokaal, tactisch of uitvoering. Lokale voorbeelden en casuïstiek hebben een centrale plek in kennisdeling, waarbij ook juist aandacht is om lessen te delen uit 'mislukte projecten'. We stimuleren het open en eerlijke gesprek in de branche over waar de uitdagingen gevoeld worden.

Mijlpalen Kennisdeling & brancheontwikkeling

Eind '22	Opzet voor kennisagenda gerealiseerd.
Eind '22	Onderzoek uitgevoerd naar de randvoorwaarden voor het realiseren of verbeteren van één effectief kennisplatform voor de sector.
Eind '22	Onderzoek naar best practises uit andere ledenorganisaties voor kennisdeling, met aanbevelingen voor onze sector.
Eind '22-'23	Bijdrage leveren aan de ontwikkeling en de implementatie van een nieuw certificeringskader voor bibliotheken.
Eind '23	Blauwdrukken voor opschaling van kennis realiseren, met uitgangspunten om versnippering te verminderen.
Eind '23	We vormen als netwerk het kennisinstituut voor de bibliotheekbranche en presenteren in 2023 een plan in welke vorm we dit kunnen realiseren.
Eind '24	Realisatie van één effectief kennisplatform, waarin verschillende informatiestromen samenkomen.

Marketing

De openbare bibliotheek is getransformeerd naar een maatschappelijke-educatieve bibliotheek. Iedere bibliotheekorganisatie is uniek, maar de VOB is bij uitstek de organisatie die het gezamenlijke verhaal over de transformatie van de sector naar voren brengt. We hebben de ambitie om te groeien van 4 naar 8 miljoen gebruikers met binding met de bibliotheek. Marketing is een middel om de bibliotheek beter te positioneren en raakt daarmee aan de andere kerntaken van de VOB. Marketing draagt direct bij aan belangenbehartiging, doordat organisaties en overheden de bibliotheek eerder zien en betrekken als partner bij het ontwikkelen van visie en beleid. Het actiever positioneren van de bibliotheek draagt bij aan de ambitie om gezien en gevonden te worden als aantrekkelijke werkgever. Kennisdeling is een randvoorwaarde om tot nieuwe gezamenlijke ideeën waarmee het verhaal van de bibliotheek verder kan worden versterkt.

Impact van marketing op de branche

Gezamenlijk met de netwerkpartners hebben we de ambitie om te groeien van 4 naar 8 miljoen gebruikers met binding met de bibliotheek. Een gezamenlijke aanpak in netwerkverband is hiervoor een randvoorwaarde. De VOB inventariseert wat er nodig is om deze groei te bewerkstelligen, zoals middelen, personeel en materiaal. We bouwen voort op de ervaringen en behaalde successen en resultaten van de commissie marketing.

We investeren in landelijke campagnes gericht op de huidige en nieuwe gebruikers van de maatschappelijke educatieve bibliotheek. Middels landelijke marketing versterken we lokale en regionale campagnes en daarmee de positie van de lokale bibliotheek. Bibliotheken, directeuren, medewerkers en marketeers worden actief betrokken om het landelijke verhaal vorm te geven

Mijlpalen Marketing

Eind '22	De merkstrategie is doorvertaald naar de huisstijl.
Eind '22	We maken concreet hoe we de groei naar 8 miljoen verbonden gebruikers willen realiseren en wat hiervoor nodig is aan menskracht en middelen.
Begin '23	De merkstrategie is gezamenlijk met de commissie marketing en netwerk doorontwikkeld naar een gedragen marketingstrategie.
Eind '23	We lanceren landelijke campagnes, op de nieuwe maatschappelijke thema's inclusief impactmeting.

Netwerkopgaves

Voor besturing van de Netwerkagenda wordt gewerkt met een vernieuwende strategie, waarbij er gekozen is de opgave centraal te stellen. De netwerkpartners hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid, waarbij samenwerking het uitgangspunt is.

De betrokkenheid van alle partners in het netwerk, zowel landelijk, provinciaal als lokaal, is hierbij essentieel. De drie maatschappelijke opgaves uit het bibliotheekconvenant zijn het uitgangspunt voor activiteiten van de VOB.

In de netwerkagenda is de rol van de VOB per thema geëxpliciteerd en worden de activiteiten en doelstellingen op de korte en lange termijn uiteengezet.

De rollen, taken en verantwoordelijkheden moeten helder zijn in de netwerksamenwerking. Hiermee voorkomen we dat dingen dubbel of niet gebeuren of dat er ruis in de communicatie ontstaat. Middels dit meerjarenbeleidsplan verduidelijkt de VOB haar eigen rol, verantwoordelijkheid en kerntaken.

Relevante ontwikkelingen in de branche

Diversificatie van de branche

In toenemende mate zien we bibliotheekorganisaties nauw samenwerken en/of fuseren met culturele instellingen, welzijnsorganisaties of andere partijen. Dit leidt ertoe dat we als brancheorganisatie nadrukkelijker samenwerking zoeken op landelijk niveau met partners uit die sectoren. Daarnaast gaan we met de leden in gesprek over kansen, knelpunten en potentiële nieuwe behoeftes.

Internationale/Europese ontwikkelingen

Bibliotheekorganisaties vinden elkaar internationaal, Europees en binnen het Nederlandse Koninkrijk. In 2023 vindt het congres van de International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA) plaats in Rotterdam. Dit biedt kansen voor de lobby, om internationale ambities te formuleren en om ook in Europees verband activiteiten te organiseren. In het meerjarenplan gaan we in op de ambities die wij zien voor de internationale gremia.

Eblida, de Europese vereniging van bibliotheken, is voortrekker op het gebied van de UN Sustainable Development Goals (UN SDG's). Dit onderwerp staat ook bij Nederlandse bibliotheken steeds hoger op de agenda. Veel bibliotheken ontwikkelen, al dan niet gezamenlijk, initiatieven op dit gebied. In VOB-verband zullen we werken aan het samenbrengen van deze initiatieven om deze zichtbaar te maken, te versterken en zo mogelijk te verbreden naar de hele sector.

Bibliotheekwerk in Caribisch Nederland

In 2022 verschijnt er een onderzoek naar de maatschappelijke opgaven in Caribisch Nederland, wat tevens inzicht zal geven in de robuustheid van de openbare bibliotheken in Caribisch Nederland. Hiermee wordt ook een basis gelegd voor een planning op de lange termijn welke door de minister van OCW voor alle eilanden is toegezegd en ook onderdeel uitmaakt van het regeerakkoord.

De maatschappelijke opgaven in Caribisch Nederland verschillen niet fundamenteel van de opgaven in Europees Nederland. Ook in Caribisch Nederland kunnen bibliotheken hier een essentiële rol vervullen. Voor de bibliotheken in de bijzondere gemeenten Bonaire, St. Eustatius en Saba geldt dat zij vallen onder de werkingssfeer van de Wsob. De VOB is ook de branchevereniging van alle bibliotheken in Caribisch Nederland. We zetten ons ook in voor de behartiging van hun belangen, onder andere bij de Rijksoverheid. We werken hierin samen met onze netwerkpartners. Zo leveren we als branche een bijdrage aan het versterken van bibliotheken in Caribisch Nederland.

De vereniging

De VOB is een vereniging van, voor en door de leden. De ambities en mijlpalen die in dit plan zijn geformuleerd staan of vallen met de betrokkenheid van de leden. De vereniging heeft oog voor de diversiteit van haar leden: groot, klein, grootstedelijk, ruraal, gecombineerde instelling of standalone bibliotheek en alle andere verschijningsvormen die onze sector kent. Deze veelvormigheid is een uitdaging en vormt tegelijk de inspiratie voor een levendige vereniging waarin leden zich herkennen en thuis voelen.

Het bestuur heeft oog voor deze diversiteit en draagt eraan bij dat leden in hun belangen gehoord, gezien en gekend worden. Het bestuur werkt aan het bijeenbrengen van deze belangen ten behoeve van het gesprek met onze stakeholders.

Het bureau

Het bureau ondersteunt leden en bestuur bij de uitvoering van het meerjarenbeleidsplan. Zij doet dit op de vier kerntaken die in het beleidsplan staan omschreven: belangenbehartiging, werkgeverszaken, kennisuitwisseling en marketing. Hiervoor werken de medewerkers van het bureau samen met leden, bestuur, netwerkpartners en stakeholders. Zij houden daarbij altijd het (bredere) belang van de leden in het oog.

Het bureau bestaat uit hoogopgeleide professionals, die in staat zijn zelfstandig te functioneren in de complexe omgeving van de bibliotheeksector. Op basis van dit beleidsplan wordt gekeken of de huidige bureauorganisatie past bij de opdracht in het beleidsplan en of en hoe de organisatie aanpassing behoeft.

Meerjarenbeleidsplan 2022-2025

Vastgesteld tijdens de algemene ledenvergadering op 2 juni 2022.

www.debibliotheken.nl

Beelden: alv 2 juni 2022 © Pascal Striebel

